

Beleidskader Recreatie en Toerisme Roerdalen 2023 – 2027

Inleiding

Recreatie en toerisme bieden kansen

Steeds meer mensen willen graag dichterbij huis op vakantie. Zij willen meer ontspannen en de batterij opladen. Ook werken aan de eigen gezondheid en het ervaren van klein geluk is voor steeds meer mensen belangrijk. Het is een ontwikkeling in de huidige onrustige tijd en na de coronaperiode. En daarom bieden toerisme en recreatie meer dan ooit kansen voor onze gemeente, die we samen met onze inwoners, ondernemers en partners met beide handen aanpakken.

De samenleving heeft te maken met veel ingewikkelde problemen. Ook Roerdalen heeft last van de vergrijzing en ontgroening, waardoor het moeilijker wordt prettig te wonen. En onze boeren hebben problemen door stikstof. Kunnen zij nog wel genoeg geld verdienen hierdoor? Tot slot merken onze ondernemers nog steeds de gevolgen van corona.

Kortom, we staan voor veel uitdagingen, die tegelijkertijd ook kansen zijn. Kansen die wij benutten door volop in te zetten op recreatie en toerisme. Zo dragen meer bezoekers, bezoekers die langer willen blijven én bezoekers die terugkomen, absoluut bij aan de economie in onze gemeente. De lokale supermarkt of bakker profiteert van de bezoekers die in Roerdalen verblijven. Dat geldt ook voor de restaurants en cafés. Een interessante regio voor bezoekers biedt daarnaast ook kansen voor boeren om andere manieren te bedenken om geld te verdienen, zoals nu al in Roerdalen gebeurt.

Tot slot vinden wij in Roerdalen de natuur en de kwaliteit van de natuur belangrijk. Wij houden daar met de ontwikkeling van ons recreatief-toeristisch aanbod altijd rekening mee. Er zijn al voorbeelden van routes die zorgen dat gebruikers minder in de kwetsbare natuurgebieden komen.

Wij hebben dus redenen genoeg om onze plannen voor recreatie en toerisme te verbeteren, zodat Roerdalen een nóg aantrekkelijker bestemming wordt. Het Beleidskader Recreatie en Toerisme Roerdalen 2023-2027 is daarvoor de start. Dit plan bouwt onder andere verder op onze Omgevingsvisie en houdt rekening met het beleid van de regio, de provincie en het land.

Samen met onze inwoners en ondernemers hebben wij nagedacht over hoe wij toerisme en recreatie beter op de kaart kunnen zetten. Hoe kunnen wij ons lokale aanbod zo aantrekkelijk maken dat straks niemand meer om Roerdalen heen kan. Geen massatoerisme, maar kleinschalig met oog voor elkaar en de natuur.

Veel leesplezier!

Jan Smits
Wethouder Economie & Recreatie en toerisme
Gemeente Roerdalen

2. Huidige situatie

1. Identiteit: Groen & Geluk

Roerdalen is een landelijke gemeente met veel groen. Het toeristisch plan 'Klein geluk uit Roerdalen' hebben wij gekozen om groen, rust, ruimte en bezinning met elkaar herkenbaar te verbinden en zichtbaar te maken.

“Wij moeten zaken met elkaar verbinden, zodat we het landelijke en natuurlijke karakter van de omgeving behouden.”

- Roerdalen bestaat voor 35% uit natuur en kent prachtige landschappen. Het meest bekend is Nationaal Park De Meinweg. Andere gebieden, zoals het Roerdal en Vlootbeekdal, het bos en mozaïeklandschap en het open cultuurlandschap (landschap dat onder invloed van de mens is gevormd) zijn minder bekend ondanks de mooie natuur. De gemeente is een mooie bestemming voor natuurliefhebbers en recreanten die graag in de buitenlucht actief zijn. Dit kan te voet, op de fiets of te paard.

- Het aantal mensen dat de natuur ‘aankan’ is niet eindeloos. Als het gaat om recreatie en toerisme houden we de balans tussen lusten en lasten goed in de gaten. Meer specifiek gaat het dan over de natuur, groen, rust en ruimte.

“In de komende jaren is het steeds belangrijker om een evenwicht te vinden tussen genieten en recreëren in ons landschap en het behoud van de natuur.”

2. Groene recreatieve routes

- Wandelen: Wij hebben ruim 200 kilometer aan wandelpaden waarvan er vele knooppunten- en geluksroutes zijn. Ook loopt het Pieterpad door onze gemeente, zijn we onderdeel van de Liberation Route Europe en sluiten we aan op grensoverschrijdende routes.
- Fietsen: Het fietsknooppuntennetwerk in Roerdalen is ongeveer 130 kilometer lang. Er lopen veel fietsroutes door onze gemeente, waaronder geluksroutes en de Archeoroute.
- Paardrijden: Er zijn 140 kilometer aan ruiters- en menroutes. Onderweg zijn er mogelijkheden om samen met het paard te ontspannen.
- Mountainbiken: In 2023 openen wij onze eerste MTB-route van 20 kilometer lang. Deze is speciaal ontworpen voor onze gemeente.

3. Dagtoerisme in Roerdalen

- Roerdalen heeft 26 geluksplekken. Op zes van deze plekken vind je ook een geluksplek voor kinderen.
- De gemeente kent geen grote dagattracties. Wel zijn er een aantal kleinere dagattracties die gericht zijn op mooi weer, waaronder kanovaren, spelen in speeltuinen en golfen.
- Wij hebben bijzondere gebouwen van vroegere tijden (erfgoed), waaronder kastelen en landgoederen. Maar deze zijn niet altijd open voor bezoekers.
- Voor de beleving van dit bijzonder erfgoed (waaronder vier kastelen, drie (water)molens, landgoederen, hoeves, musea en cultuur) is er geen duidelijk verhaal dat verbindt.
- Voor de beleving van de natuurgebieden wordt weinig georganiseerd. Wij hebben wel een VVV-informatiecentrum, maar verder is er weinig aanbod dat zorgt voor extra beleving.
- In Roerdalen en in de rest van Midden-Limburg worden maar weinig evenementen georganiseerd om toeristische onderwerpen van de regio te versterken.

“We moeten ons richten op een goed en uniek aanbod aan recreatiemogelijkheden voor dagjesmensen en vakantiegangers.”

4. Verblijf in Roerdalen

- Per 1 januari 2023 zijn er 56 eetgelegenheden; van ijssalon en café tot restaurant.
- Per 1 januari 2023 zijn er 26 locaties waar overnacht kan worden. Je kunt ze onderverdelen in de categorieën hotel, vakantiehuisjes, kampeerterrainen en bed & breakfasts.
- Het algemene beeld van de vakantieparken in Midden-Limburg en Roerdalen is middelmatig.
- Veel parken richten zich op dezelfde markt en er zijn er maar weinig die uniek zijn of opvallen in luxe.
- Het aanbod is uitgebreid met Huttopia dat verschillende campings in de natuur heeft. Het bedrijf maakt het verschil en past goed bij het bijzondere karakter van Roerdalen.
- Wij hebben een ruim aanbod aan horeca, maar deze zaken zijn niet doorlopend geopend voor bezoekers.

5. Ondernemerschap & Samenwerking

Roerdalen heeft vier ondernemersverenigingen en een Bedrijven Investeringszone (BIZ). Gastvrij Roerdalen-Wassenberg richt zich als enige speciaal op recreatie en toerisme.

Verenigde ondernemers

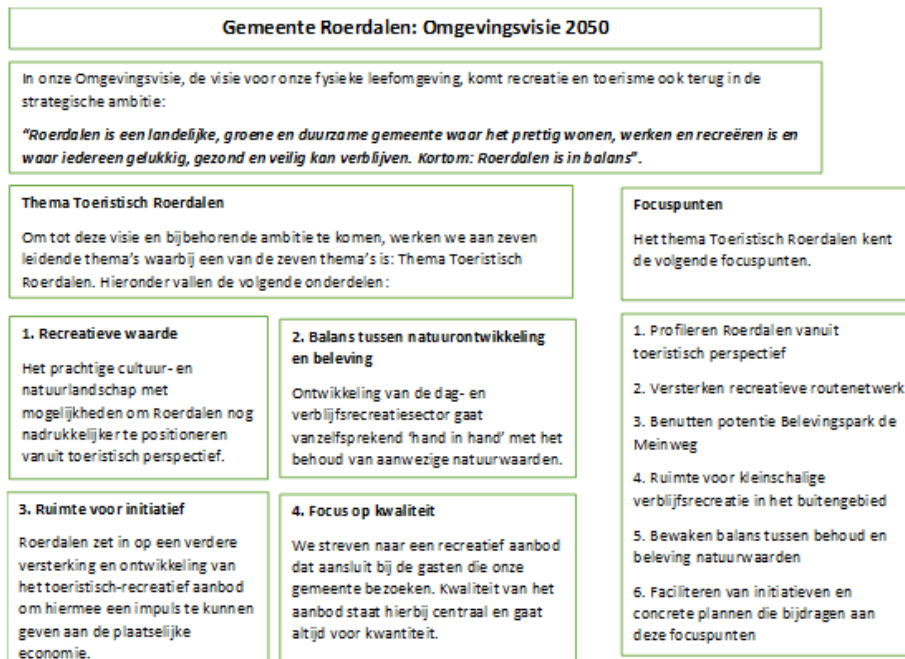
- Gastvrij Roerdalen-Wassenberg
- Ondernemersvereniging Roerdalen
- Montfort Promotion
- Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Roerdalen
- BIZ Roerdalen

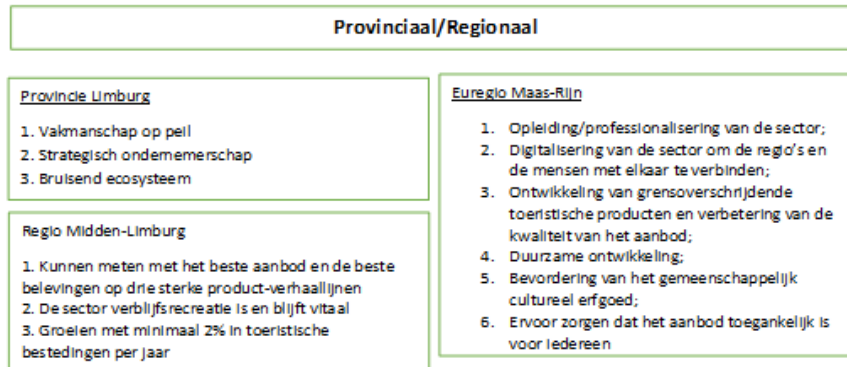
De gemeente is betrokken bij deze samenwerkingen voor recreatie en toerisme:

- Samenwerking Midden Limburg (SML)
- Euregio Maas-Rijn
- Grenspark Maas-Swalm-Nette
- Ons WCL
- Keyport
- Staatsbosbeheer

- Limburgs Landschap
- Stichting Jules Geraedts
- Stuurgroep Nationaal Park De Meinweg

3. Bestaande kaders

Trends en ontwikkelingen (MRT, 2022)

Landelijk gezien zijn de volgende trends en ontwikkelingen relevant op het gebied van toerisme en recreatie voor de gemeente Roerdalen.

Input inwoners, ondernemers en partners

Op 4 februari 2023 zijn wij met onze inwoners in gesprek gegaan. Wij hebben hen een vragenlijst (enquête) laten invullen die we op een later moment ook nog online gedeeld hebben.

In totaal hebben 153 mensen de vragen ingevuld. Hierbij hadden de groep 65+ en de leeftijdsgroep daaronder een grotere vertegenwoordiging dan de andere groepen.

Opbouw

Onze inwoners hebben drie rollen als het gaat om recreatie en toerisme. Zij zijn dus een belangrijke partner in het ontwikkelen van de plannen voor recreatie en toerisme in Roerdalen.

1. Inwoner van Roerdalen

De meeste aandacht schonken we aan de vraag of de lusten en lasten van toeristisch-recreatief bezoek in de gemeente Roerdalen in balans zijn. Het grootste deel ervaart weinig overlast te hebben en maakt zich weinig zorgen over hoe prettig je kunt wonen in de gemeente. Zij vinden dat drukte en gezelligheid juist goed is voor de leefbaarheid. De meeste zorgen gaan over natuur, groen, rust en ruimte. Belangrijke punten hierbij zijn drukte in het verkeer en zwerfafval. Verder heeft niet iedere inwoner voordeel van recreatie en toerisme, maar wil het grootste deel wel dat Roerdalen een toeristische bestemming blijft.

79%

Vindt dat Roerdalen een
toeristische bestemming moet
blijven

2. Recreant in de eigen gemeente

De eigen inwoners hebben over het algemeen geen sterke mening over het recreatief-toeristisch aanbod in Roerdalen. Een groot deel wil graag dat dit aanbod meer afgestemd wordt op de eigen inwoners. Er mag ook meer aandacht komen voor natuur, onderhoud van routes, meer rustplekken, bankjes en prullenbakken.

90%

Brengt zijn/haar vrije tijd
graag door in Roerdalen

3. Ambassadeur van de gemeente

Roerdalen is gastvrij en het verder ontwikkelen van recreatie en toerisme wordt voor een groot deel gesteund. Het blijven betrekken van inwoners geven ze als advies mee. Ze vinden dat de promotie van Roerdalen beter kan. Over het thema Klein Geluk zijn ze voor het grootste deel positief. Een aantal tips richt zich op de horeca en meer veganistisch eten (eten waarbij je geen dierlijke producten eet of gebruikt) op de menukaarten. Het zou mooi zijn: een groene gemeente met een groene menukaart.

60%

Is trots op wat Roerdalen te
bieden heeft op het gebied
van recreatie en toerisme

Overige inbreng

Alle antwoorden en tips van inwoners bewaren we voor de verdere uitwerking van het beleid.

Inbreng ondernemers, partners en raad- en commissieleden

Op 6 en 8 februari 2023 zijn wij met onze ondernemers – 50 personen waren er in totaal aanwezig – in gesprek gegaan. Ook hebben wij gesprekken gevoerd met onze partners, waaronder Limburg Marketing, Routebureau Noord- en Midden-Limburg, Grenspark Maas-Swalm-Nette, Ons WCL, Staatsbosbeheer en Koninklijke Horeca Nederland. Tot slot hebben wij op 14 maart onze raads- en commissieleden om advies gevraagd. Deze informatie is verwerkt in onderstaande tabel.

6. Conclusies en aanbevelingen

De Omgevingsvisie 2050 is in 2021 gemaakt om de gezamenlijke plannen voor de toekomst vast te leggen. Dit is belangrijk om de juiste koers te kunnen varen. In deze visie speelt 'verbinden' een belangrijke rol. Wij zoeken naar verbindingen om ervoor te zorgen dat onze gemeente in 2050 nog steeds levendig en leefbaar is en dat het prettig is om er te wonen en te recreëren. Daarbij is er een extra uitdaging: hoe kunnen wij toerisme en recreatie stimuleren en tegelijkertijd de rust en ruimte voor (de) natuur(ontwikkeling) behouden?

Uit de gesprekken en sessies met inwoners, ondernemers en partners blijkt dat de vier onderdelen van Toeristisch Roerdalen uit de Omgevingsvisie nog altijd actueel zijn. Van daaruit hebben wij de visie opgesteld die de Gemeente Roerdalen de komende vijf jaar meer richting moet geven op toeristisch-recreatief gebied.

Visie

Wij streven naar kwaliteit van ons recreatief-toeristisch product. Daarnaast vinden we het belangrijk dat onze ondernemers economisch voordeel hebben, maar alleen als dit in balans blijft met de klein-

schaligheid van onze gemeente. Tot slot willen wij dat onze inwoners achter ons staan, zodat de lusten en lasten altijd in balans zijn.

De vier speerpunten

1. Versterken

Gemeente Roerdalen wil het aanbod graag versterken. Stilstand is achteruitgang. Dus we kijken waar we kunnen (door)ontwikkelen. Daarnaast werken wij aan de gastvrije sector en willen we bijdragen aan het aantal banen (werkgelegenheid).

- **Bezoekersmanagement**
Wij willen beter inzicht krijgen wie ons bezoekt. Zo krijgen we een beter beeld of ons huidige aanbod aansluit op de wensen en behoeftes van onze bezoekers.
- **Aanbod afstemmen op inwoners**
Wij ondersteunen inwoners bij de verdere versterking van ons aanbod. Ook kijken wij hoe we nieuw aanbod beter kunnen afstemmen op onze inwoners.
- **Een gezonde vrijetijdssector**
Wij streven naar een aanbod van topkwaliteit van gezonde ondernemers die klaar zijn voor de toekomst. We ondersteunen ondernemers die hulp nodig hebben.
- **Een gastvrije sector**
Wij helpen ondernemers bij de zoektocht naar personeel. En bieden alle vakmensen de mogelijkheid ambassadeur te worden voor onze gemeente. Ook ondersteunen wij ondernemers en andere partijen die bijdragen aan de verbetering van Roerdalen als gastvrije gemeente.
- **Verbeteren van onze routes**
Wij gaan samen met de regio zorgen voor de verbetering van onze wandel-, fiets- en ruiterroutes waar dat kan.
- **Bereikbaarheid**
Roerdalen is een vriendelijke en gastvrije gemeente. Wij gaan daarom stimuleren dat historische plekken en interessante locaties (beter) bereikbaar zijn voor iedereen. Zo kunnen alle toeristen en recreanten genieten van al dat moois. Ook digitaal is goede bereikbaarheid belangrijk.
- **Economisch effect (spin-off)**
Wij willen bezoekers langer in onze gemeente houden en ervoor zorgen dat de uitgaven daardoor hoger worden. Dat is goed voor de economie en zorgt voor meer banen.
- **Spreiding van activiteiten en verkeersstromen**
Wij gaan zorgen voor een betere verdeling van activiteiten en evenementen over de gemeente. Zo kunnen we bezoekersstromen spreiden en drukte voorkomen.

2. Vernieuwen en innoveren

Roerdalen wordt te 'braaf' gevonden en doet te weinig aan vernieuwing. Daarom gaan wij vernieuwen en innoveren. Dat doen wij door vernieuwende initiatieven te stimuleren, te ontwikkelen en binnen te halen. Daarbij is ruimte voor variatie, vergroten van beleving, nieuwe doelgroepen en inspelen op toekomstige ontwikkelingen belangrijk. Natuurlijk wel passend binnen ons beleid.

- **Vergroten van beleving**
Bezoekers komen voor beleving en daarin kan Roerdalen verbeteren. Wij gaan ons daarom samen met onze ondernemers en partners richten op het vergroten van de beleving. Dit doen wij door in te zetten op een uitgebreider aanbod aan verschillende soorten verblijfplaatsen en activiteiten. Hierdoor trekken wij ook nieuwe doelgroepen aan.
- **Vernieuwen en innoveren**
Wij willen aantrekkelijker worden voor bezoekers. Daarom stimuleren en ondersteunen wij inwoners, ondernemers en verenigingen om nieuwe activiteiten, evenementen of ondernemingen te starten.

3. Samenwerken

Samenwerken hebben we vaak gehoord. Wij kunnen het niet alleen en moeten dat ook niet willen. Samenwerken zorgt sowieso voor meer draagvlak. We hebben het dan over samenwerken – het liefst met zoveel mogelijk partijen bij elkaar – met inwoners en ondernemers, met buurgemeenten in Midden-Limburg en over de grens met Wassenberg en Niederkrüchten en met onze partners. Wij gaan dan ook kijken waar we de al bestaande samenwerking kunnen verbeteren, maar ook waar we nieuwe samenwerkingen kunnen aangaan.

- **Samenwerking in de gemeente**
Wij willen graag samenwerken en een sterk netwerk vormen in onze gemeente. Oftewel, 'Samen Doen'. We vinden het belangrijk om inwoners, ondernemers en partners aan te moedigen, te

ondersteunen, te informeren en te verbinden. We zijn al bezig met deze zaken, maar we willen het nog beter doen. De gemeente speelt hierin een belangrijke rol, maar we hebben wel de hulp en betrokkenheid van de inwoners nodig.

- **Samenwerking met buurgemeenten**

Wij gaan meer en beter samenwerken met buurgemeenten, nationaal en internationaal. Zo maken we gebruik van elkaars sterke punten en kunnen we meer projecten samen oppakken. De grote regio rondom ons biedt veel mogelijkheden. Uit dit gebied kun je nog veel meer bezoekers aantrekken. Dit gaan we stimuleren en mogelijk maken.

- **Brede afstemming samenwerkingen**

Gemeente Roerdalen is betrokken bij een aantal samenwerkingen. Wij hebben grotendeels dezelfde doelen. Als wij onze krachten en kennis (nog meer) bundelen gaan we efficiënter om met onze middelen. Niet alleen binnen, maar ook buiten deze samenwerkingen.

- **Werken onder één vlag**

Het is belangrijk om het echt sámen te doen. En alles moet zoveel mogelijk ontwikkeld en uitgevoerd worden in overleg met onze partners én afgestemd zijn op de doelen en plannen van hen. Denk hierbij aan het nieuwe Nationaal Park en Klein Geluk.

- **Overgang Nationaal Park De Meinweg**

De officiële status Nationaal Park is heel belangrijk voor de uitstraling en aantrekkingskracht van de gemeente en de regio. Wij ondersteunen daarom de overgang naar dit Nationaal Park Nieuwe Stijl. Als we de status behouden, gaan wij deze optimaal gebruiken om de gemeente goed en krachtig neer te zetten.

4. Positioneren

Positioneren is zeer belangrijk richting de toekomst. Wie zijn wij, wat willen we zijn en hoe gaan we dat bereiken. Wij gaan Roerdalen zo goed mogelijk neerzetten en er reclame voor maken. Dit doen wij door de eigen identiteit en de sterke en unieke kanten (meer) te laten zien.

- **Profiel en identiteit**

Wij bepalen wie wij zijn en wat ons uniek maakt. Dan kunnen wij met deze sterke punten de komende vijf jaar reclame maken voor de gemeente.

- **Breder inzetten Klein Geluk**

Wij verbeteren de (city)marketing rondom Klein Geluk uit Roerdalen en maken het professioneler. En gaan Klein Geluk breder en regelmatig inzetten. Als verbinding tussen onze inwoners en bezoekers.

- **Regio meer inzetten**

Bezoekers kijken niet naar gemeentegrenzen. Daarom gaan wij de regio veel meer gebruiken, zodat ons aanbod bekender wordt.

- **Marketing en communicatie**

De meeste mensen zijn vooral digitaal gericht, daarom kunnen wij niet zonder marketing en communicatie. Wij doen er alles aan om de doelen die we hierbij stellen te behalen.

- **Extra evenementen**

Grote evenementen zijn een publiekstrekker. Deze vergroten de zichtbaarheid en trekken (extra) bezoekers aan. Daarom gaan we het organiseren van nieuwe evenementen aanmoedigen en grote, speciale evenementen extra ondersteunen.

Wat is er nodig voor succes

Met recreatie en toerisme kunnen wij de grotere sociale problemen in Roerdalen oplossen. Wat is hiervoor nodig?

1. Recreatie en toerisme krijgen voorrang

Recreatie en toerisme verdient het om beleidsprioriteit te zijn (NBTC, 2019). Dit geldt landelijk en lokaal. Alleen zo kunnen wij verder bouwen aan het succes van de vrijetijdssector en helpen om maatschappelijke problemen op te lossen. In onze Omgevingsvisie 2050 wordt recreatie al genoemd en Toeristisch Roerdalen is zelfs één van de zeven onderwerpen hierin. Voor dit onderwerp gaan wij in Roerdalen samen met alle spelers een nieuw actieplan maken.

2. Plan voor acties en uitgaves (Samen Doen)

Samen acties uitvoeren vraagt ook van alle betrokkenen, en dus ook van Gemeente Roerdalen, om geld hiervoor uit te trekken. Geld om de ontwikkeling (van het gebied), nieuwe ideeën, samenwerking, beleid en projecten te stimuleren. Dit alles leidt tot een geliefd, waardevol en leefbaar Roerdalen. Om mensen en bedrijven aan te moedigen met vernieuwende plannen te komen, kunnen zij bijvoorbeeld op termijn gebruikmaken van een subsidie.

3. Gegevens (data)

Gegevens, cijfers en kennis over bijvoorbeeld doelgroepen, bezoekers, banen en aanbod zijn steeds belangrijker. Er wordt hard gewerkt om zoveel mogelijk informatie te verzamelen. Daarnaast werken alle Limburgse gemeentes, de provincie, de Limburgse destinate- en citymarketingorganisaties en branche- en kennisorganisaties aan een Dataportaal Toerisme Limburg. Hiervan kunnen inwoners, ondernemers en partners straks ook gebruikmaken.

Rol gemeente Roerdalen

Wij zijn samen met ondernemers, bewoners en partners verantwoordelijk voor het behalen van onze doelen voor recreatie en toerisme. Als gemeente hebben wij rollen die per project of onderwerp verschillen.

Onze vijf rollen

Stimuleren

Wij zorgen dat projecten starten, zien kansen en nemen (financiële) drempels weg.

Inspireren

Wij inspireren en motiveren met voorbeelden, acties en hulp.

Ondersteunen

Wij ondersteunen initiatieven van inwoners, ondernemers en partners, zover als we kunnen.

Verbinden

Wij vormen netwerken, verbinden initiatieven en organisaties en stimuleren samenwerking.

Uitvoeren

Wij verzorgen onze routes (routenetwerk) en zorgen zo dat onze gemeente bereikbaar blijft voor recreatie en toerisme.

Wetten en regels

Met het vaststellen van dit beleidskader bepalen wij onze plannen op recreatief-toeristisch vlak. Maar wij moeten ons natuurlijk houden aan wetten en regels. Zo moeten wij in een aantal gevallen rekening houden met de natuur of een plan voor een bepaalde plek (bestemmingsplan). Om maar twee voorbeelden te noemen. Het kan dus zijn dat wetten en regels invloed hebben, maar die staan nooit het resultaat in de weg.

Het programma dat we gaan uitvoeren

Vijf streven naar kwaliteit van ons recreatief-toeristisch product.

Daarnaast vinden we het belangrijk dat onze ondernemers economisch voordeel behalen, maar alleen als dit in balans blijkt met de kleinschaligheid van onze gemeente.

Tot slot willen wij dat onze inwoners achter ons staan, zodat de lasten en lasten altijd in balans zijn.

Kwaliteit	Economisch voordeel	Draagkracht van de leefomgeving	Draagvlak onder bewoners
Versterken	Vernieuwen en innoveren	Samenwerken	Positioneren
Bezoekersmanagement	Vergroten van beleving	Samenwerken in de gemeente	Profiel en identiteit
Aanbod afstemmen op inwoners	Verdienruimte en inkomsten	Samenwerking met buurgemeenten	Dreier inzetten (Dien Oetel)
Een gezonde vrijetijdsector		Brede afstemming samenwerkingen	Regio meer inzetten
Een gastvrije sector		Verken onder één vlag	Marketing en communicatie
Verbeteren van onze routes		Overgang Nationaal Park De Meuse	Extra evenementen
Bereikbaarheid			
Economisch effect (ppa-08)			
Spreading van activiteiten en overkruisstromen			
		Recreatie en toerisme krijgen voorrang	Plan voor acties en uitgaves (Samen Doen)
			Gegevens (data)